

Geen weg terug

meulenhoff.nl

Maartje Terpstra

Geen weg terug

*Een pleidooi voor
medemenselijkheid
in het Nederlandse
asielbeleid*

MOLENECOP

ISBN 978-90-896-8352-6

ISBN 978-94-023-2638-3 (e-book)

NUR 320

Omslagontwerp: Rouwhorst + Van Roon

Auteursfoto: © Hester Doove

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

© 2025 Maartje Terpstra en Meulenhoff Boekerij bv,
Amsterdam

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Beste Esra,

Ik weet niet onder welk gesternte jij bijna negen jaar geleden geboren werd, maar al in de zesde week na je geboorte kantelde jouw kleine wereld. Nietsvermoedend liep Elijah, je vader, aan het begin van de avond vanuit jullie huurwoning in Amsterdam-Oost naar de avondwinkel om nog wat boodschappen te doen. Jij dronk onrustig melk aan de borst van je moeder.

Je vader kwam terug met zijn aankopen, pakte beneden uit jullie brievenbus zijn aansteker en pakje sigaretten, nam er een sigaret uit en stak die aan. Sinds je geboorte rookte hij buiten. Erna stopte hij het pakje sigaretten weer terug in de brievenbus en checkte of er post in zat.

Het was 7 februari 2015, rond half negen in de avond. Het was al donker. Hij nam een flinke trek, blies diep vanuit zijn longen de rook uit en

keek plots door een mistig gordijn in de ogen van twee politieagenten ter fiets. Volgens het proces-verbaal dat ik later onder ogen kreeg, had de politie tips gekregen over *phishing* in de wijk. Omdat Elijah zijn hand in jullie brievenbus had gestoken en er iets uit haalde, bestond er voor de twee agenten ter fiets volgens het proces-verbaal aanleiding te vragen wat hij daar deed.

Ik denk dat de politieagenten dit ook deden vanwege de donkere huidskleur en het lange rastahaar van Elijah, maar dat stond er niet bij in het proces-verbaal. Er was nog weinig aandacht bij de politie voor het tegengaan van etnisch profileren. Enfin, ik check als witte vrouw in Amsterdam-Noord bijna dagelijks mijn brievenbus of er post in zit en ben hierop nooit door agenten aangesproken.

Elijah reageerde kalm en beleefd op de vraag van de twee politieagenten en zei in het Engels, hij sprak nog niet goed Nederlands: 'I am just smoking here because I live upstairs with my girlfriend and newborn son.'

Die pasgeboren zoon was jij, Esra. Je hing bij je moeder aan de borst en daarom nam ze de telefoon niet op. Elijah belde vanaf beneden in de hoop dat ze de agenten kon bevestigen dat hij bij haar woonde.

Pas toen ze de sirenes hoorde, beseftte ze dat

het wel wat lang duurde voordat je vader weer terugkwam met de boodschappen. Haar blik gleed van jou naar haar telefoon en verstarde. Ze zag dat ze een oproep van je vader had gemist. Met jou in een doek aan haar borst rende ze de trappen van de galerij af naar beneden. De agenten waren net bezig Elijah in de boeien te slaan. Ze hield je omhoog en riep: ‘Dit is zijn pasgeboren zoon, neem hem niet mee!’

De twee agenten ter fiets hadden al versterking gevraagd van een politiewagen om je vader mee te nemen naar het bureau van de vreemdelingenpolitie. Ze hadden vastgesteld dat hij geen verblijfsrecht meer had en uit Nederland moest vertrekken. De twee agenten weken niet meer voor de smeekbedes van jouw moeder.

Je vader was te eerlijk, misschien te naïef, of door de spanning te overhaast geweest. De politieagenten ter fiets hadden hem om een identiteitsdocument gevraagd, maar daar was helemaal geen aanleiding voor. Hij had niets verkeerd of strafbaars gedaan. Hij zei: ‘I have no documents to show, I am staying without documents in Amsterdam.’

Vanaf het moment dat Elijah vlak na jouw geboorte door de politie werd meegenomen, stapte Imre, je moeder, met al haar natuurkracht van

haar roze wolk en handelde onvermoeibaar. Ze belde meteen je opa en oma en een vriendin en riep hun hulp in om voor jou te zorgen. Daarna belde ze mij.

Ik nam de telefoon niet op, ook al zag ik op mijn scherm dat ze belde. Nog geen minuut later ontving ik een bericht: *Je moet me bellen, ik weet dat je alleen in noodgevallen in het weekend gestoord wil worden, maar dit is een noodgeval. Ik ben een paar weken geleden bevallen en Elijah is zojuist door de politie meegenomen.*

Ik zuchtte en liep naar buiten, weg van het lawaai en de drukte van het verjaardagsfeestje waar ik was. Ik vond een afdakje tegen de regen, en belde haar terug.

Misschien is dit het juiste moment om je uit te leggen hoe ik je ouders bijna elf jaar geleden heb leren kennen, zodat je begrijpt waarom ik de telefoon niet direct opnam. Eerlijkheid gebiedt mij te schrijven dat ik hierbij put uit mijn persoonlijke herinneringen, aantekeningen uit de dossiers van je vader, nieuwsartikelen, bewaarde e-mails en WhatsAppberichten uit die tijd. Hoewel deze bronnen objectief zijn en ik dit zo waarheidsgetrouw als mogelijk aan je probeer te schrijven, zijn zij onvermijdelijk gekleurd door tijd en context en worden herinneringen gevormd en ver-

vormd door persoonlijke waarneming, ervaring en latere gebeurtenissen. Zo waarheidsgetrouw als mogelijk zal ik mijn verhaal over jouw ouders aan je proberen te schrijven omdat ik denk dat er een tijd in jouw leven zal aanbreken dat je graag wilt weten wat er vlak na je geboorte is gebeurd.

Wees nu nog maar even kind, maak plezier met je zusje, probeer iets rustiger te zijn op school, durf je bijzondere zelf te zijn en lees deze lange brief zodra je eraan toe bent. Intussen ga ik verder met dit verhaal, want ik ben bang dat mijn herinnering vervormt en vervaagt als de tijd nog langer verstrijkt.

Toen jij in de buik van jouw moeder groeide, werd ik steeds vaker buiten mijn werktijden gebeld. Vrijwilligers die actief waren geworden voor uitgeprocedeerde asielzoekers die uit de schaduw van hun bestaan waren gestapt om publiekelijk aandacht te vragen voor hun onhoudbare situatie hadden advies nodig. Deze actie van uitgeprocedeerde asielzoekers begon in september 2012 met een aantal tentjes in de tuin van de Diaconie in Amsterdam.

Met hun actie met de naam We Are Here (Wij Zijn Hier) wilden ze duidelijk maken: ‘Wij zijn hier, we leven ongedocumenteerd en aan de rand van de samenleving in Nederland. We mogen

niet in Nederland wonen of werken, maar we kunnen niet terug naar ons eigen land. Het is in ons land te gevaarlijk of we hebben geen eigen land meer dat ons terugneemt.’

Er trokken steeds meer ongedocumenteerden naar het tentenkamp dat in 2012 vanuit de tuin van de Diaconie naar een plein in Osdorp verhuisde. Daar groeide het tentenkamp uit tot er ruim honderd uitgeprocedeerde asielzoekers in tentjes bivakkeerden.

De eerste keer dat ik in *Het Parool* over de groep van We Are Here las, was ik er eerlijk gezegd sceptisch over. Ik ben al sinds 2004 asieladvocaat en kaart regelmatig bij de immigratiedienst, rechtbank of in de media aan dat de asielprocedure gebrekkig is en hapert. Maar in mijn dagelijkse advocatenpraktijk zag ik eveneens dat er mensen in Nederland asiel aanvragen die volgens het Vluchtelingenverdrag of het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens geen recht daarop hebben. Ook deze uitgeprocedeerden hadden motieven om hun uitwijzing niet te willen of te kunnen accepteren.

Hoe kun je zonder kennis te hebben genomen van de inhoud van hun individuele asioldossiers weten of de asielaanvragen van de actievoerders terecht of onterecht zijn afgewezen? Hoe kun je in algemene zin acties voeren als je zulke

verschillende individuele asielverhalen hebt en uit heel diverse landen in de wereld afkomstig bent?

Imre, je moeder, stelde zich deze vragen niet. Zij werd in 2012 vrijwilliger bij We Are Here en opende haar hart voor de verhalen van de ongedocumenteerden en haar woning voor hun behoeften. Uitgeputte, verkleumde of ongewassen bewoners van het tentenkamp mochten bij haar thuis douchen, eten, zich een paar uur opwarmen, hun verhaal doen of een nachtje slapen. Door naar ze te luisteren kwam je moeder tot het inzicht dat Nederland onmenselijk omging met uitgeprocedeerde asielzoekers. Wanneer de overheid asielzoekers die zijn uitgeprocedeed niet uitzet, mag je ze niet zonder rechten op straat aan hun lot overlaten.

Steeds meer mensen sloten zich aan bij We Are Here. Het was een bont gezelschap aan vrijwilligers die ofwel vanuit geloofsovertuiging en naastenliefde betrokken raakten of omdat ze vonden dat de wereld van iedereen is en grenzen niet bestaan. Er waren vrijwilligers die hun eigen problemen probeerden te vergeten door anderen te helpen, en er waren vrijwilligers die al jaren streden voor basisrechten voor ieder mens. Er meldden zich vrijwilligers uit de vrouwenbe-

weging die opkwamen voor de positie van ongedocumenteerde vrouwen en vrijwilligers die opkwamen voor asielzoekers uit de LHBTQI+-gemeenschap.

De opvattingen van al deze vrijwilligers liepen uiteen. Er waren vrijwilligers die vonden dat een mens niet illegaal kan zijn en de immigratiedienst een criminele organisatie vonden, en vrijwilligers die slechts nieuwsgierig waren wie die uitgeprocedeerde asielzoekers nu eigenlijk waren. Er sloten zich journalisten, dominees, artsen, psychologen, kunstenaars, politici, hoogleraren, advocaten, beroepsdemonstranten, buurtbewoners, moslims, christenen, en krakers aan bij We Are Here.

Tussen al deze vrijwilligers viel jouw moeder op door haar kracht, energie, originaliteit, creativiteit en doortastendheid waarmee ze te werk ging. Het was duidelijk dat ze aan de Gerrit Rietveld Academie had gestudeerd en kunst inzette als uitingsvorm om maatschappijkritiek te leveren. Met ludieke acties probeerde ze op een positieve manier de actievoerders van We Are Here te ondersteunen.

Jouw moeder viel ook op door haar uiterlijk. Ze was lang en slank, had lang donkerblond haar en keek je strak aan met haar doelgerichte groene ogen. Haar nonchalante, soms jongens-

achtige kleding zat haar als gegoten en had iets uitdagends zonder dat nadrukkelijk te willen zijn. In mijn herinnering draagt ze altijd een strakke spijkerbroek met stoere bruine laarzen eronder en een makkelijk zittende trui of jas die net boven haar billen weer strak aansloot.

Jouw vader kwam bijna twee jaar later bij de groep van We Are Here nadat hij vanuit Burundi naar Nederland was gevlucht en zijn asielverzoek in Nederland tot in de hoogste instantie werd afgewezen. Het UAF, Stichting voor Vluchtelingstudenten, had hem toen juist geaccepteerd als erkend vluchteling en hem een beurs gegeven om te studeren. Vol goede moed om de draad van zijn leven weer op te pakken, was hij met zijn studie gestart. Maar dat alles was van korte duur. Zijn toenmalige advocaat had nog niet de kans gehad je vader te informeren over de negatieve uitslag van zijn asielprocedure toen politieagenten hem kwamen arresteren in zijn kamer in het asielzoekerscentrum.

Maandenlang werd hij in de gevangenis vastgehouden om te worden uitgezet naar Burundi. De Nederlandse Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) vroeg bij de Burundese ambassade om toestemming je vader terug te brengen naar Burundi. De DT&V stond erop dat het daarvoor noodzakelijke gesprek tussen jouw vader en de

ambassade in het Engels zou worden gevoerd zodat ze konden meeluisteren met wat er werd gezegd. Jouw vader wilde ook graag in het Engels met de ambassade van zijn land spreken omdat hij bang was in zijn eigen taal te worden bedreigd. De ambassadeur van Burundi stond erop in het Kirundi met je vader te spreken. Er ontstond onenigheid tussen de DT&V en de ambassade met als gevolg dat de ambassade niet meer wilde meewerken aan de terugkeer van je vader. Elijah werd vervolgens vrijgelaten omdat er geen zicht op uitzetting meer was. Hem werd meegedeeld dat hij Nederland nu zelfstandig binnen 28 dagen moest verlaten. Je vader kon en durfde niet terug te gaan naar Burundi en wist niet naar welk ander land hij kon gaan. Zo kwam hij in Nederland op straat terecht zonder voorzieningen en meldde hij zich bij de groep van We Are Here. Zij bevonden zich op dat moment in ‘de Vluchtflat’, een krakerspand tegenover het Onze Lieve Vrouwen Gasthuis in Amsterdam-Oost.

Je vader heeft mij verteld dat hij in de Vluchtflat zijn oog, tussen al die vrijwilligers bij We Are Here, op je moeder liet vallen vanwege haar authenticiteit, positieve levenskracht en aantrekkelijke stoere uiterlijk. Hij bewoog flirterig en energiek zijn schouders erbij om uit te beelden

hoe Imre voor het eerst op hem afliep toen hij buiten voor de Vluchtflat stond te roken en uitkeek op het OLVG-Oost.

De eerste keer dat ik ze samen zag, was op mijn kantoor in april 2014. Je moeder vertelde mij verheugd dat ze sinds twee weken wist dat ze zwanger was. Jij groeide sinds kort in haar buik.

Ze nam in het gesprek meteen het voortouw en vertelde kort en bondig dat ze op allerlei manieren bezig waren een oplossing te vinden voor de verblijfssituatie van Elijah. Hij had geen verblijfsvergunning in Nederland en zij wilden wel samen een bestaan opbouwen, helemaal nu ze zwanger waren van jou. Je vader knikte en keek naar Imre met een brede en trotse glimlach op zijn gezicht.

‘Ik beschik over een vast arbeidscontract en voldoende salaris om een aanvraag voor een verblijfsvergunning voor Elijah in te kunnen dienen,’ zei Imre meteen, ‘maar de immigratiedienst zegt dat Elijah dan eerst terug moet naar Burundi en daar de aanvraag moet afwachten, klopt dat?’

Ik moest dat beamen. ‘Elijah moet eerst het basisexamen inburgering halen bij een Nederlandse ambassade en in zijn land wachten tot hij toestemming krijgt om naar jou in Nederland te reizen.’

‘Maar dat kan niet, het is gevaarlijk voor Elijah in Burundi,’ antwoordde je moeder.

‘Als het voor hem te gevaarlijk is, dan kan je dat alleen in een asielpcedure naar voren brengen,’ gaf ik aan.

‘Maar zijn asielaanvraag is dus afgewezen,’ reageerde ze misnoegd. Ze zuchtte diep. Elijah staarde afwezig voor zich uit, ik zei niets.

Je moeder herpakte zich snel en schakelde na haar diepe zucht over op een volgende oplossing. ‘We hebben Nederlandse vrienden in Tanzania en hebben met ze gebeld. Ze hebben een gastenverblijf en wij zouden daar een tijdje mogen wonen. Elijah heeft met zijn Burundese paspoort geen visum nodig voor Tanzania en ik krijg met mijn Nederlandse paspoort ook makkelijk toegang tot Tanzania. We kunnen daar proberen een bedrijf te starten.’

‘Dat klinkt als een goed en interessant idee,’ gaf ik aan.

‘Alleen, we hebben een brief gestuurd naar de immigratiedienst,’ vervolgde je moeder, ‘Elijah krijgt zijn paspoort niet terug, het wordt door de immigratiedienst niet vrijgegeven.’

Je vader zei niets. Ik probeerde hem te betrekken bij het gesprek dat toch vooral over hem ging, en vroeg: ‘Elijah, weet jij waarom de IND jouw paspoort niet wil vrijgeven?’

Je vader trok alleen gelaten zijn schouders op.

Imre nam meteen weer het woord. ‘We zijn nieuw bewijs aan het verzamelen om misschien een nieuwe asielaanvraag in te kunnen dienen. Elijah is lid van en actief voor een oppositiepartij in Burundi. Wij voeren samen actie op Facebook voor de vrijlating van een aantal van zijn partijgenoten. Ik kan dat laten zien.’

De lichaamshouding van je vader bleef afwachtend en misschien zelfs afwijzend. Hij hing een beetje loom in zijn stoel met zijn lange benen uitgestrekt onder mijn bureau en verschool zich achter een gestreept venster van lang rastahaar.

Je moeder zat op het puntje van haar stoel, droeg haar haar in een hoge staart en keek mij telkens met haar levenslustige groene ogen recht aan. Ze vulde mijn kamer met zoveel energie dat ik mij pas achteraf realiseerde dat je vader er maar een beetje bij hing.

Ik stelde Elijah nog een aantal vragen waarop hij kort en halfslachtig antwoordde. Je moeder vulde hem, zichtbaar geïrriteerd, telkens aan of wierp hem een blik toe die wilde zeggen: vertel de advocaat nou wat je mij ook hebt verteld. Je vader vertikte het om nog te geloven in en te hopen op een goede afloop van een opvolgende asielprocedure. Hij was zijn geloof in een rechtvaardige asielprocedure kwijt en wilde niet nog

eens zijn verhaal vertellen en opnieuw niet worden geloofd. Pas veel later begreep ik dat er meer redenen voor hem waren om zijn lippen, behalve voor een glimlach of een gelaten zucht, stijf op elkaar te houden.

‘Als het gevaarlijk voor je is om terug te keren naar Burundi, dan kan het verzamelen van aanvullend en overtuigend bewijs nuttig zijn,’ benadrukte ik nog eens tegen je vader.

Je moeder knikte driftig met haar hoofd waardoor haar hoge staart omhoog en omlaag wipte.

‘Kijk, bij de groep van We Are Here zie je nu alleen asielzoekers die afgewezen en uitgeprocedeerd zijn,’ vervolgde ik. Je vader schonk me een kort knikje. ‘Maar ik zie in mijn dagelijkse praktijk asielzaken die wel goed aflopen, soms pas na een opvolgend asielverzoek.’

Ik kreeg niet de indruk dat Elijah op dat moment geraakt werd door mijn woorden. Zijn lange rastaharen bleven gelaten hangen langs en voor zijn gezicht. Je moeder plukte daarentegen ieder woord van mijn lippen.

‘Ik zal in ieder geval het asieldossier van Elijah opvragen bij de IND en dat lezen,’ beloofde ik aan het eind van dit gesprek meer aan je moeder dan aan je vader.

Vanuit mijn asielpraktijk had ik de ervaring dat de asielprocedure minder sluitend en onfeilbaar was dan door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en staatssecretaris in die tijd werd geschetst. Daarom was ik vanaf het begin bereid om individuele dossiers van mensen uit de groep van We Are Here te onderzoeken op de vraag of hun asielaanvraag terecht was afgewezen.

Zoals een strafadvocaat een strafdossier uitpluist wanneer er aanwijzingen zijn dat iemand mogelijk ten onrechte is veroordeeld, zo onderzoekte ik als asieladvocaat of mensen ten onrechte uitgeprocedeerd waren geraakt en dreigden te worden uitgezet naar een land waar zij te vrezzen hadden voor vervolging. Op aandringen van jouw moeder startte ik vanaf april 2014 dit onderzoek voor je vader.

Aan de telefoon zei ik tegen Imre, terwijl ik jou op de achtergrond hoorde huilen en bij mij op de achtergrond mijn vriendinnen gezellig op het feestje kletsten: ‘Elijah krijgt op het politiebureau eerst een gesprek en aan de hand daarvan wordt besloten of hij in vreemdelingenbewaring wordt gesteld.’

‘Dus hij is nog niet in bewaring gesteld?’ vroeg Imre.

‘Ik denk het niet. De politie gaat altijd eerst

met iemand praten en erna besluiten ze pas of hij wordt vastgezet.'

'Dat is goed om te weten. Wat moet hij dan zeggen in dat gesprek?'

'Hij moet vertellen dat hij een vast woonadres in Amsterdam heeft en dat hij daar woont met jou en jullie pasgeboren zoontje.'

'En denk je dat hij dan weer vrijkomt?' vroeg Imre me, zoals altijd direct op de vrouw af.

Ik aarzelde of ik daar een stellig antwoord op kon geven. 'Ik denk dat de kans groot is dat ze hem dan met een meldplicht naar jouw huis sturen,' gaf ik aan.

Een meldplicht houdt in dat iemand niet naar de gevangenis hoeft, maar bij iemand thuis mag blijven wonen met de verplichting dat hij zich iedere week meldt bij de politie. Bij deze wekelijkse meldplicht moet hij aantonen wat hij heeft gedaan om het vertrek uit Nederland of een verblijfsrecht in Nederland te regelen.

'Oké,' zei Imre, 'dat klinkt redelijk, we zijn al oplossingen aan het zoeken dus dan kunnen we daarmee actief verder en dat iedere week aan de politie melden.'

'Ja, precies,' antwoordde ik.

'En wat kan ik zelf nog doen?' vroeg je immer doelgerichte moeder.

'Misschien kan je zelf ook bellen met de vreem-

delingenpolitie en bevestigen dat jij zijn vriendin bent, dat jullie samenwonen, en samen net een zoontje hebben gekregen?’

‘Oké, dat ga ik meteen proberen.’

‘Goed, sterkte,’ sloot ik af.

‘Dank, en heel veel dank dat je me in het weekend te woord wilde staan, ga nu maar verder genieten van je feestje!’ riep je moeder me na.

Die avond heb ik nog erg genoten van het feestje. Ik was ervan overtuigd dat de vreemdelingenpolitie je vader weer vrij zou laten. Jij was pas zes weken oud. Ik dacht dat de politie zou begrijpen dat fysiek contact tussen jou en je vader in deze periode van essentieel belang zou zijn. Ook was het voor mij heel duidelijk dat er geen risico bestond dat je vader zich aan het toezicht van de politie zou onttrekken door onder te duiken. Hij zou zich zo snel mogelijk weer bij jou en Imre voegen en na zijn vrijlating in het zicht van de politie op jullie adres blijven wonen.

Je moeder deed wat ik haar had gezegd, en meer dan dat. Ik wist niet dat ze vanaf de eerste dag dat je vader bij haar was komen wonen, wijkagent Johan hiervan op de hoogte had gesteld. Ze had het hem ook direct opgetogen verteld toen ze wisten dat ze zwanger waren van jou. Wijkagent Johan was gecharmeerd van haar directe en oprechte benadering en ze maakten

regelmatig een praatje met elkaar over wat er speelde in de wijk en over hun dagelijkse leven. Jouw moeder was actief in een aantal sociale projecten in de wijk, en ze wist hoe ze mensen kon ontwapenen, ook agenten.

Na ons telefoongesprek belde ze met wijkagent Johan en legde uit dat je vader was meegenomen door de vreemdelingenpolitie en werd vastgehouden in een cel. Wijkagent Johan stelde meteen uit zichzelf voor te helpen. Hij nam dezelfde avond contact op met de vreemdelingenpolitie en bevestigde dat hij wist dat Elijah bij jullie woonde en enkele weken geleden vader was geworden van jou, Esra.

Later las ik in het dossier van je vader dat Imre die avond nog vaak de vreemdelingenpolitie had gebeld om de politie te vertellen over haar relatie met jouw vader, over jouw geboorte en hoe slecht de stress voor haar en jou was, nu Elijah was meegenomen. Ze vertelde de politie dat zij en Elijah bezig waren een oplossing te vinden en bij mij op kantoor op gesprek waren geweest. Ze vroeg de politie om contact met mij op te nemen omdat ik alles kon bevestigen.

De vreemdelingenpolitie belde mij inderdaad de dag daarop. Ik was nog aan het bijkomen van mijn feestje en las op deze zonnige zondagochtend de krant in een luie stoel. Het besluit was

genomen, werd mij door de telefoon gezegd: 'Elijah wordt in vreemdelingenbewaring gesteld om te worden uitgezet naar Burundi.'

Ik was verbijsterd en stotterde verbouwe-reerd: 'Maar hij is net vader geworden van een Nederlandse zoon!'

'Daar is onvoldoende bewijs voor,' antwoordde de agent. 'Hij staat niet als de vader geregistreerd in de Gemeentelijke Basisregistratie.'

'Nee,' antwoordde ik geïrriteerd, 'dat lukte niet omdat hij zijn paspoort niet van de IND terugkreeg en zonder verblijfsvergunning in Nederland verblijft.'

Ik zweeg even en haastte me vervolgens te zeggen: 'Hij is aangehouden op het adres waar hij woont met zijn vriendin en pasgeboren zoon-tje. De agenten die hem aanhielden hebben zijn vriendin en zoontje gezien.'

Er werd niets gezegd aan de andere kant van de lijn. Ik hoorde alleen een geïrriteerde zucht.

'Zijn vriendin en de wijkagent hebben ook alles per telefoon aan jullie bevestigd,' vervolgde ik snel.

'Mevrouw, hij staat niet geregistreerd in de Gemeentelijke Basisregistratie op dit adres, en hij heeft ons verteld dat hij in de Vluchtgarage staat geregistreerd,' antwoordde de politieagent kort en bars.

‘Nee, ja, omdat hij zich zonder documenten niet in mag schrijven op een woonadres bij de gemeente Amsterdam en hij mocht zich wel registreren in de Vluchtgarage,’ sputterde ik weer tegen. Aan de weerbarstige stem en het diepe zuchten aan de andere kant van de lijn hoorde ik dat het geen zin had. Ik hing op. Het was een te lang en ingewikkeld verhaal voor iemand die niet wilde luisteren.

Ik wil het jou nu wel proberen uit te leggen, want ik ga ervan uit dat jij het ooit graag wilt weten en begrijpen. Het is geen Jip en Janneke-verhaal, maar ik ga mijn best doen het zo kort en eenvoudig mogelijk voor je op te schrijven. Ik schreef je al dat je moeder zich in oktober 2012 aansloot als vrijwilliger bij We Are Here en dat het tentenkamp in Osdorp steeds groter werd.

De herfst brak genadeloos aan en de tentjes boden weinig bescherming tegen regen en kou. De bewoners kropen dicht tegen elkaar en er ontstonden relaties en ruzies. Branden moesten worden geblust doordat ze op kleine gaspitjes in de tentjes probeerden te koken. Er waren geen douches en toiletten, het vuil stapelde zich op rondom de tentjes.

Na twee maanden besloot de gemeente Amsterdam dat het tentenkamp moest worden ontruimd.